

שלמה דורי – מוזיאון וארכיון הרפת – יפעת

ד"ר סלו (שלמה) יונס (1900–1976)

בכל שנה, בזמן האסיפה השנתית של הסתדרות הרופאים הווטרינרים מחולק פרס יוקרתי על שם ד"ר יונס, לרופא וטרינר המצטיין באותה שנה בתרומתו המדעית או המעשית לרפואה הווטרינרית.

ספק אם מקבלי הפרס יודעים בבירור מי היה האיש שעל שמו הפרס. ד"ר יונס היה אחת הדמויות הרב-גווניות והמעניינות בציבור אשר שירת את הענף. הוא נולד ב-1900 בגליציה (אז תחת שלטון אוסטריה). כבר בגיל צעיר, לאחר שנתקל בתופעות אנטישמיות מצד הנוער הפולני, אירגן קבוצת נוער יהודי במסגרת "השומר הצעיר". בגיל 12 עבר לווינה ושם למד בגימנסיה. בגיל 17 שמע הרצאה של מרטין בובר ובהשפעתה קם ועלה ארצה. אחרי שנה בארץ נסע לגרמניה, לאוניברסיטת בילה-ויטנברג, ללימודי החקלאות, שם התמחה בזואוטכניקה. ב-1922 חזר ארצה לשם ביצוע עבודת גמר לצורך קבלת תואר אגרונום. בתקופה זאת עבד בבית-הספר החקלאי "מקוה ישראל". כאן הוא אסף נתונים על גזעי הבקר בארץ-ישראל ותולדות התפתחותם. אחר כך חזר לגרמניה לקבלת תואר אגרונום עם התמחות בגידול בעלי-חיים. אחרי שובו ארצה התמנה על-ידי גנרל מקניל ממשד החקלאות המנדטורי, לקצין אחראי לבעלי-חיים במשרד. ב-1926 נשא לאישה את אסתר לבית רסקין. ב-1928 נסע לקנדה כדי ללמוד רפואה וטרינרית באוניברסיטת גואלף.

עד כמה שידוע לי, ד"ר יונס היה הרופא הווטרינר היחיד, אשר היה גם אגרונום וגם רופא. עם סיום לימודיו ביקש למצוא עבודה כרופא בארץ ומשלא מצא, השתקע בארצות-הברית

והתמחה במשך שנים ברפואה של חיות מחמד. ד"ר יונס פיתח שיטות אורטופדיות חדשות בניתוחים ושיטה מסויימת נקראת על שמו ונרשמה כפטנט. במשך כל השנים שמר על קשר עם הארץ. הוא הקים באמריקה אגודה של רופאים וטרינרים יהודיים למען הווטרינריה בארץ-ישראל, עמד בראשה במשך שנים ונבחר כנשיא כבוד לכל ימי חייו. האגודה ממשיכה בפעילותה גם היום ומטעמה מופיע בטאון בשפה האנגלית "Igeret", אשר עורכה הנאמן הוא ידינו ד"ר ש. ורוד. ד"ר ורוד הוא גם ממשיך את המסורת של ד"ר יונס של שמירת קשרים

36 מדידות גוף. בוצעו 586 בדיקות שומן מהחלב, לפי שיטת גרבר. העבודה מתארת את שלבי התפתחות הטיפוח, מההכלאות הראשונות בגזעים אירופיים, אשר בוצעו על ידי הטמפלרים עוד ב-1910 והמשלוח הגדול יחסית של בקר הולנדי, שאז אורגן עבור הסוכנות היהודית על ידי יהושע ברנדשטטר ב-1922. המשלוח הזה אשר הגיע ארצה באונייה "אירנה" כלל 48 פרות ושלושה פרים. הוא חולק בין הקיבוצים והמושבים ותחנת הנסיונות בבן-שמן. עברו לפחות 22 שנה, מאז עבודתו זאת של ד"ר יונס וב-1957 התפרסמה ב"כתבים" של מכון וולקני עבודה של ד"ר ש. הירש וד"ר ח. שינפלד: "הבקר הסורי והכלאותיו עם הולנדי-פריזי בישראל". בעבודה זאת גם מובאות מידות גוף וגם תנובות של הבקר על גזעי השונים. ד"ר יונס הקדים את המחקר על גזעי הבקר הארץ-ישראלי והכלאותיו בלמעלה מעשרים שנה.

אני מודה מאד על העזרה אשר ניתנה לי באיסוף החומר לרשימה זאת - לד"ר אמנון מיכאל, לד"ר ישראל גלס ולד"ר שים ורוד.

מקצועיים וחברתיים עם העמיתים האמריקאים.

ד"ר יונס עלה מחדש ארצה, כאן נפטרה אשתו ב-1957. כעבור זמן מה נשא לאישה את גב' צילה פקסלברג, אלמנה גם היא. הם השתקעו בנתניה. ד"ר יונס היה פעיל בהסתדרות הרופאים הווטרינרים בישראל. בזמן הכנסים השנתיים של ההסתדרות הוא אירגן תערוכות של תרופות וציוד רפואי. הוא יסד את הפרס היוקרתי המוענק לרופא מצטיין בתרומתו למקצוע והנקרא על שמו.

ד"ר סלו יונס נפטר ב-1976 ונקבר בנתניה. בנו הוא פרופ' לוטרינריה בארצות-הברית ונכדו גם כן בארצות-הברית גם הוא רופא וטרינר. בתה של אשתו השנייה צילה נשואה לרופא וטרינר, ד"ר אמנון מיכאל והם חיים בארץ.

עבודת הגמר לקבלת תואר אגרונום נכתבה ב-1925. היא עסקה בגזעי בקר בארץ-ישראל. לצורך עבודתו ביצע ד"ר יונס מדידות גוף רבות (גובה, רוחב כתפיים, רוחב אגן ירכיים, הקף החזה וכו') ב-78 פרות "בלדי", 94 פרות 'גולניות', 44 פרות דמשקאיות, 32 פרות בירותיות ו-29 פרות "גרמניות". לכל פרה נעשו

פ פולישק
היצרן המוביל בישראל ברשתות צל

יריעות צל בכל הדרגות

רשתות להצללה מעל אבוסים, שקתות וחצרות

ושיהיה לכם בהצלחה!

פ פולישק - תעשיות פלסטיקה ניר יצחק - סופה

ניר יצחק ד.ב. הנגב 85455 טל- 983424-07, פקס - 985220-07